

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:

Előfizetési ár:	
Egész évre	K. 5.-
Fél évre	" 2.50
Negyed évre	" 1.25
Egyes példány 10 filléért kapható:	
SCHULCZ IGNÁCZ LAPTULAJDONOSNÁL.	

LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24.

Léva ünnepe.

(kc.) A holnapi napon kettős ünnepe lesz Léva városának. Az egyik ünnep a kalendárium szerint való pirosbetűs vasárnap, aminek a lévaiakra nézve való ünnepélyességét megduplázza az az eseményszámba menő tény, hogy e napon vendégeül láthatjuk nálunk a magyar kulturának harcos katonáit, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek tagjait.

Igaz, hogy eseménynek ez csak a nagyobb helyi események mértékével mérlegelhető tény, mert hiszen ilyen gyűlés minden esztendőben tartatik a Felvidéknek mindég más és más városában, de jelentőségében egy ilyen gyűlés mégis felülemelkedik a helyi események szűk korlátjain. És amikémi, az, az öntudatos nemzeti munka, amelyen a FMKE. immár huszonkilenc esztendeje olyan szép eredménnyel munkál, aminek a legelső helyet biztosítja az ország összes kultur szervezetei között. Ezért évi gyűlése is, ha nem is éppen országos, de mindenesetre emlékezetes kultur eseménye a Felvidék magyarságának, a Felvidék ama tíz vármegyéjének, amelyekre a FMKE. kulturális működése kiterjed. A lévai közgyűlést pedig különösen emlékezetessé teszi még az is, hogy ez elnökválasztó gyűlés lesz. Bárha ez a választás

meghozná az egyesület teljes harmóniáját, ami minden serény munkának nélkülözhetetlen fundamentumát képezi.

A FMKE. munkája pedig különösen nagy és nemes munka. Céltudatos törekvésekkel a magyarság nemzeti érdekeit szolgálja, minden igazi magyar embernek elismerését méltán kiváltó módon, amiben oroszlánrésze van Clair Vilmosnak, az egyesület lelkes főtitkárának, akinek nagy agilitása csak azért nem megy csudaszámba, mert magyar újságíró.

A FMKE.-nek törekvéseiben nagy erőre van szüksége, mert harcos buzgóságában az államhatalom munkájának egy részét vállalta magára, befejezését annak a nagy munkának, amit az államhatalom ezer esztendőn keresztül sem tudott még elvégezni, mert más országoknak útját védte s a nyugat kulturájának őrtálló s védő bástyája volt (mint a törökvilágban Léva vára a bányavárosoknak), míg a többi nemzet dolgozott és kulturát csinált, addig ő hadakozott. Annak az erőforrásnak tehát, amely a magyar társadalomnak a FMKE.-ben való tömörüléséből fakadt: egy csöppjének sem szabad elfolynia a gyűjtő rezervoárból, melyet nem a közös eszmék, nem a becsületos magyar törekvéseknek eszméi hevítettek forróvá.

És a FMKE. szózatának a megértő magyar közönség szívébe utat kell

találnai, mert ez az egyesület az, amely könnyit az állam és a társadalom sulyosan megterhelt lelkiismeretén is, amely millió és milliókat enged veszendőbe menni ennek az országnak a lakóssai közül a kulturára nézve. Sajnos, de úgy van, hogy az ország tizenkilencmillió lakosságából kilencmillió az analfabéta, az írni, olvasni nem tudó és ami még bántóbb tudat, hogy 288 ezer gyermek pedig még most sem járhat iskolába, mert kevés az iskola! És ha tekintetbe vesszük, hogy leginkább nemzetiségi vidékek azok, ahol nem áll kellő számban iskola a nép rendelkezésére, megállapíthatjuk, hogy ez a tekintélyes számú tömeg nemcsak a kulturának, hanem a magyarságnak is elég érzékeny vesztesége, mert hiszen az iskolákban meg lett volna a módja, hogy beléjük oltás a magyar nemzeti kulturát.

Ne csudálkozzunk hát, hogy a nemzetiségi igazatóknak alattomban elszórt mérges beléndek-magvai még ma is termékeny talajra lelnek a tudatlan nép körében, mikor a pánszlávizmus ott is kísért, ahol már állami iskola osztja a tudást s hirdeti a magyarság történelmi jogait ebben az országban. E sorok írója azt olvasta egy bars megyei tót anyanyelvű község állami iskolájának könyvtárából olvasásra kiadott könyvben — a Fil-

A „Szent István“ pédjegyű „Dupla maláta sör“ nemcsak elsőrangú üdítő, de jelentékeny gyógyhatású ital is, nérszegénység, idegesség, stb. esetekben. Különösen ajánlható lábadozóknak és szoptató nőknek. Jégbehűtve üvegenként 50 fillér. Egyedüli raktár és elárúsító hely Kertész Lajos lüszér és csemege kereskedése Léván.

Iéres könyvtár egyik kötete volt — *Nach zije Slovak!* (Éljen a tót!) Czuzával volt bele írva. Nem csinánk ebből most kázust, de erre mégis felvetődhetik a kérdés, hogy nem-e azt iparkodott kifejezni itt a kéz, az irás, mire az agy gondolt? Noha meglehet, hogy az egész csak ártatlan irás próba vagy firkálás volt, de épp úgy íródhatott bele tüntetésképpen is abba a magyar könyvbe. Ám gyanu azért ne érje a becsületes barsi tótságot, akik mindég jó magyar hazaiaknak bizonyultak, de ez arra int, hogy magyarságukat megőrizni is kell tudnunk, mert háromfelől is olyan megyék közé vagyunk bekelve, ahol nemzetiségi kérdés van. A maszlagot a szél is széthordja s a mag még a legösztövérebb földben is könnyen kikel! A FMKE-nek Bars vármegyében is szép háza van.

A FMKE nemcsak az emberi lelket sötétségben tartó tudatlanságba iparkodik bele világitani a tudás fátylájával, hanem a tót nemzetiségiáradattal, a pánszláv hóbort törekvései ellen is harcot folytat. Az ilyen körülmények között — és amelyekről az előbb is szólunk Magyarország kulturállapotáról, melynek tanügyét még ez az egy dolog is élénken jellemzi, amiről legutóbb a szomszédos Hont

vármegye tanfelügyelője számolt be a törvényhatóságnak, hogy a megye egyik községének iskolájában valami züllött szobafestő a tanító, aki ha nem mindég, de hétfőn biztosan részeg, — valóban nem egy, hanem száz meg száz ilyen szervezetre volna szükségünk ebben az országban mint a FMKE., amelyek öntudatosan terjesztenék a kultúra nélküliek között a magyar nemzeti kulturát. A magyarságot pedig iparkodnának megtartani, ahol kell meghódítani a kulturának s erőssé tenni közöttük a mindinkább alább szálló magyar szellemet, nemzeti érzést. Hullámverő gátjai lennének a magyarság szigetének, melyen megtörik a háborgó elemek ereje. De így még jobban érezzük, hogy mi nekünk a FMKE: világitó torony a civilizátlanság sötétségében és védőbástyája a magyar nyelvnek és a magyar állameszmének a Felvidéken.

„A FMKE. tagjává lenni minden magyar emberre nézve nemcsak tisztesség, hanem kötelesség is.“ Tóth Vilmosnak eme szép mondását nemcsak ide leírni, de minden ember szívébe vésní szeretnénk, hogy nagyobb legyen a fogamatja a nemcs agitációnak, hogy a FMKE. erősödjék, gyarapodjék az állandó nemzeti küzdelemre.

Kedves kötelességet vélt teljesíteni Léva városa, amikor magyaros vendégszeretettel meginvitálta az országnak ezt a *legrégibb* kulturszervezetét, hogy huszonkilencedik évi közgyűlését ennek a nemes történelmi városnak falai között tarisa meg, Kedves kötelességnek vélünk eleget tenni mi is, most, amikor lelkünknek minden melegevel köszöntjük szívünk szerint való vendégeinket, a magyar közművelődésnek pionérjait, akik a Felvidék tiz vármegyéjében a magyar nyelvnek építik utjait. Isten hozta őket városunkba, a magyarság végvárába a Kis Magyar Alföldön és adja Isten, hogy itt végzett munkájukból is sok áldás fakadjon a magyar hazára!

Magyarságról, magyarosításról és eggyebekről.

Írta: **Vesper.**

Szép, főltötte nyugodalmas, már hűvösbe bágyadó öszön volt ez, hogy kint jártam egy apró tót faluban. Olyankor volt ez, amikor az ősz még nem éreztet elmulást, nem zordon és nem muszáj halálra gondolni; a levegőben még nincs temetőszag, inkább zsibbadt és végtelenül nyugodt melankólia. A fű szürkébe hajolt és az ősi kikerics oly módon vette ki magát rajta, mint sorvadó leány haján a rózsakoszoru. Ősz volt egyszóval, kezdő idejében, aranyos és mégis boros októberelő, amikor a levelek sárgába hajolnak.

TÁRCZA

Bánatunk.

*Mikor te sírsz, veled sír lelkom is,
De nem az fáj, hogy szíved könnyezik:
A könnyed árja szírcéket sírat,
— Két bohó szívet s elvezett tavaszt.*

*Az omló könnyár lós lelkebe hull
S meleg csökjától lelkei jobboldal:
— Az én lelkeimnek nincs könnyezőre,
De annál fájóbb néma bánato.*

Sebök János.

Tévedésből.

Írta: LEO N. TOLSZTOJ.

— Hat órákor jött haza, szokásszerűen bement az öltözőszobába, de nem vetkőzött le; — egy székbe vetette magát, kezeit a térdre fektette és öt vagy tiz percig, vagy talán egy órán át — maga se tudta meddig — ült így mozdulatlanul.

— A tout hét! Perdutt!

És megtalálta borzalmas, rendithetetlen és mégis öntudatos ábrázatát.

— Az ördögbe! — kiáltotta hangosan. Az ajtó mögött megmozdult valami. Himzett hátiöngben és zöld bársonypapucs-

ban jött be hozzá, középmagasságu, gömbölyded, szép szöke felesége és barátságos kék szemével göngéden nézett reá.

— Mi bajod? kérdezte, egyszerűen az arcába nézett és ismételte: Mi bajod Misa?

— Hogy mi bajom? Tönkre vagyok téve!

— Játszottál?

— Játszottam!

— Nos, és?

— És — ismételte kárörvendően a férfi: Tönkrejutottam! zokogta, visszafojtva könnyeit.

— Hányszor kértelek, könyörögtem!

Sajnálta Misát, de még jobban önmagát, a bekövetkezheto nyomor miatt és mert egész éjjel nem aludt és várt reá.

Már öt óra — gondolta, amikor a kis asztalon lévő órára nézett,

— Óh te kínzó! Mennyit?

Mindkét kezét a füléhez nyomta.

— Mindent! Nemcsak annyit, de még többet. Egész pénzemet és a komáét is! Üssetek, tegyetek, velem amit akartok. Tönkre vagyok téve! — Arcára borította kezeit. — Már nem tudok semmit!

— Misa, Misa, hallgass rám! Sajnál engem, hiszen egész éjjel nem aludtam, én is csak ember vagyok. Vártam reád, kinokat szenvedtem végig és ez most a köszönet! Mondd legalább: Mennyit?

— Annyit, hogy senki se tudja kifizetni! Mind a tizenhat ezret! Mindennek vége! El kell szoknom, de hogyan?

A feleségére nézett és amit nem is várt, az asszony magához vont. Milyen édes! — gondolta Misa és megfogta a kezét, de az asszony elökte magától.

— Misa, mond hát, hogyan tehetted azt?

— Reméltem, hogy visszanyerem. Szívtart vett elő és elkezdett szivarozni. Természetesen gazember vagyok. Nem méltó hozzád. Kergess el. Még egyszer, utoljára bocsáss meg, és én elmegyek, eltűnök. Látja, nem tudtam másképp cselekedni. Mintha álomban tenném; tévedésből történt.

— Elfintorította az arcát. — De mit tegyek? Tönkre jutottam. Bocsáss meg legalább te! Ujra meg akarta ölelni, de az asszony dühösen lökte el magától.

— „Ah ezek a nyomorult férfiak!“ Dicsékszenek, ha jól sikerül minden, de ha valami balsiker éri őket, kétségbeesnek és hasznavehetetlenek!

A falu csendes volt, békesseges, olyan, mint a faluk vasárnap délután. A templomajtó nyitva állott, sárga pislogással néztek ki belőle viaszgyertyalángok és várták a vecsernyét. A házak előtt fekete ruhás, komoly parasztok és tarka asszonyok ültek. Űltek, nagy-nagyritkán szóltak és szipakoló pipák füstje elhalón kanyargott.

Mentem a két házior tisztára surolt — meszelt, alul kékstráfos házacskái között, amikor valami nagyon és odarögzön megkapta a fületem. Gyenge és meg nem állapodott csengésű gyerekhang megbotló, csetlő, akadozó, felfelé és lefelé éneklő ovisása. De a falu tót, a gyerek meg magyarul olvasott. A falu olyan, hogy az apáknak és anyáknak csak igen elenyésző hanyada tud magyarul jó napot kívánni és ime, ez a csöppesség, ez a létesítendő kis gyerekvirág könyvet tart a kezében és komolyan előrebukó fejjel, összecücsörödő szájjal magyarul olvas.

Odamentem, megszólítottam.

— Jó napot adjon Isten. Hát te kis fiam magyarul olvassz?

— Igen.

— És hol tanultad?

— Az iskolában tanultam.

— És amikor az iskolába kezdted járni, tudtál magyarul beszélni? Vagy azt is ott tanultad?

— Azt is. Csak tótul tudtam. Beszélni is ott tanultam, olvasni is.

— És ti, gyerekek, ha együtt vagytok, ha játszótok, hogy beszéltek? Milyen nyelven?

— Magyarul. Amióta tudok, idehaza is. Azóta már édesapám meg édesanyám is tudnak egy kicsinyt.

Érzem és tudom, hogy ez a kis beszélgetés nem jelent sokat, ammellett, hogy igen sokat jelent. Az apró emberi érdekek egymásracsapó viaskodásán kívül, amelyet életnek hívnak és amelyek az életet teszik és a napi politika zavaros zaján túl, mely

a mi életünket különös mértékben és szokatlanul betölti vannak hát egyéb és magasabbrendű dolgok is! Imé, az érdeklődések között és többé-kevésbé fontos jelszóküzelmeken felül vannak tények, amelyek többet érnek, bennünket, mint nemzetegészítő gyökerebbben és mélyebb-ről érdekelnek! Csak hogy intézőik elvonul-talban működnek, nem csapnak zajt maguk körül, dobszóval, harsány klarinéttel és trombitával. Am de tesznek, alkotnak és nyomuk van. És mert ritkán lehet szólni róluk, azért öröndetes felette, hogy szó lehet róluk. Van tényező, mely a magyarsággal, nem mint virágot nem hajtó közjogi küzdelmek passzív alanyával, hanem mint élő szervezettel foglalkozik és azon van, hogy alapjában erősítse, segítse és szilárdá tegye, belső jelentőségét külsőleg is kifejező eszközökkel. Kedvet, hajlamot, tehetséget és pénzt áldoz rá, hogy Felsőmagyarország más nyelvű faluiban is magyar szó csendüljön és a dolgot veleszületett tapintattal a velején fogja meg: a növényt addig kell öntözni, amíg ki nem száradt és a magyarsítónak terjesztje az iskola. Érdemes tanerőket, akik ebben az irányban különösen kitűnnek, pénzrel jutalmaz meg. Cselekvési irányának nem ez az egyetlen összetevője, sok, de mindig helyes irányba ágazó módszere azonban mindig célra vezet. És míg mi itt nyugodtan és csöndesen éljük emberéletünket, eszünk, alszunk és mindent elkövetünk, hogy éljünk és élhesünk — azon ritka alkalmakon kívül, amikor reája gondolunk — tudunkon és sejtelmünkön kívül fejünk és életünk felett finom, meleg érverésű kezek láthatatlan fonású tünderszállakkal fonják be az egész országrészt, hogy nemzeti tulajdonainkat és mióvultunkat ne csak megőrizzék, hanem fejlesszék is.

És erre szükség van. Soha ilyen bús, nyomasztó árvaságot, mint ez a miénk. Minden népnek a térképen alattunk, felettünk, mellettünk, körülöttünk van testvére

a közelben, kihez a misztikus eredet évtizedes pókháló beszöjt, ezerfajta, meleg vonatkozása fűzi. Csak mi kárhoztattuk magunkat támasz nélküli egyedül állásra, amikor a sziklákatörő ázsiai hegyek tájékán elszakadtunk azoktól, akik hozzánk tartoztak. Nálunk tehát nem nemzeti türelmetlenség, ha erősödni és erőnkben megmaradni akarunk, hanem magától értődő és tiszteltet-méltó nemzeti érdek.

— Ennek a törekvés eredménynek, ennek a mindnyájunkat egyenlő erővel érdeklő cél-nak szimbóluma volt nekem a bogárszemű, okos tekintetű kis tót fiú, aki az októbernek aranyos délutánján a ház előtti falócán sillabizálva bár, akadozva, de mégis és mindenek dacára magyarul olvasott.

TANÜGY.

A lévai női kereskedelmi tanfolyam és női kézimunka tanfolyam. A lévai társadalom a nyáron mozgalmat indított aziránt, hogy a polgári leány iskolával kapcsolatosan női kereskedelmi tanfolyam is létesíttessék. Annakidejében ez ügyben küldöttség kereste fel Büthy László intézeti igazgatót, aki az eszmét szívesen tette magáévá és annak keresztülviteléhez látott. De a mozgalom ahhoz már késői volt, hogy a tanfolyam még ebben a tanévben megnyíljen, így az a jövő tanévre halasztódott el. Most megint egy újabb, minden ízében praktikus terv merült fel, melyet örömmel fogadhatunk: egy női kézimunka tanfolyam szervezése, melynek ügyében a következő értesítés érkezett hozzánk:

Mindig szívünkön hordtuk Léva város fiatal leányainak vallásos és hazafias irá-

Leült az asztal másik oldalára.

— Rendesen meséld el!

Misa mesélt. Mesélt hogyan vitte a bankba a pénzt, de utközben találkozott Nekraskovval. Az elhitta egy kis játékokra, játszó-
tak és ő elvesztett mindent és most szilárdan elhatározta, hogy végez. Ezt mondta de az asszony látta, hogy egyáltalán nincsen elhatározva, sőt kétségbe van esve és kész mindenre. Végighalgtatta, aztán annyit mondott:

— Butaság az egész, szélhámosság! Tévedésből az ember nem veszíthet. Ez hülyeség!

— Csak szidjál, tégy velem, amit akarsz!
— Nem szidlak, meg akarlak menteni, mint eddig még mindig, — rossz eljárásod dacára, mert sajnálalak!

— Verjél, üssél, ugy se tart már sokáig.
— Tehát hallgass ide. Noha gaz módon cselekedtél, ma már orvoságot szedtem! És most ez a rossz hír... és ez a tehetlenség...

Azt kérde, hogy mit tegyél? Nagyon egyszerű. Menj most rögtön 6 órakor Pfriem-hez és mondj el neki mindent.

— Nincs abban egy csöpp sajnálat! Nem, azt nem tehetem!

— Jaj, de buta vagy! Csak nem tanács-lom neked azt, hogy mondd el a bankigaz-gatóknak: játékokban veszítettem el a rámbízott pénzüsségeket! Mondd el neki, hogy a Nikolajevpályaudvarba igyekeztél kocsin... Még jobb. Menj rögtön a rendőrségre. Nem, ne rögtön, csak tíz órákor. Amikor a Netsajevateán mentél keresztül megtámac-tak ketten az egyik szakállas férfi volt, míg a másik még gyerek. Browning revolver volt nála; elvették a pénzedet. Azután rögtön Pfriemhez méssz, annak ugyanezt mondd.

— Igen de... Uj cigarettára gyujtott. Megtudhatnak mindent Nekraskovtól.

— Én megyek el hozzá. El intézem veled a dolgot.

Misa lassacskán lecsillapodott és nyolc órákor úgy aludt, mint aki már fel sem akar kelni. Tíz órákor felkeltette a felesége.

*

Ez kora reggel történt az emeleten. Egy emelettel lejjebb Osztrovszkinél, hat órákor este a következő eset történt:

Megebédelték. A fiatal anya, Osztrovszki-ja hercegnő, intett az inasnak, aki már

mindenkit megkínált téstával és narancs-krémmel; tiszta tányért kért és a gyermekeihez fordult. Ketten voltak: egy hat éves fia, Voka és egy és fél éves leányka, Traja. Mindketten nagyon csinosak. Voka, komoly, megdondolt fiúcska, aki bájosan tudott nevetni, miközben kissé hiányzó fogsorát mutatja; és a feketeszemű, ügyes, energikus Traja, egy jökedvű kis fecsegő, aki mindig vig és mindenkihez barátságos.

— Gyerekek, ki viszi be a dadának a desszertet?

— Én! — Kiáltotta Voka.

— Nem, én, én, én! — kiáltott Traja és lekuszott a székről.

— Nem az viszi, aki először mondotta. Nesza Voka — mondta az atya, aki mindig Traját kényeztette és örült az alkalom-nak amikor igazságosnak tűnhetik. — Traja engedd, hogy a bátyád vigye — mondta a kedvencének.

— Szívesen engedem. Menj te Voka. Vokáért megteszek mindent.

Ébéd után megköszönték a gyermekek az ebédet. A szülők fekete kávé ittak és várták Vokát. De Voka nem jött.

nyu kiművelését és a bizalom, mellyel a mélyen tisztelt szülők csaknem 20 esztendő óta elhalmozták intézetünket, jogosan engedni sejtieni, hogy várakozásunknak legálább részben megfeleltünk.

A változott idők azonban további munkára serkentenek bennünket. Nem elég immár a nőnek csak az általános műveltséget megadni; a rohanó kor kenyérkereső pályákra utalja a nőt is. S jóllehet elismerjük és valljuk, hogy a nőnek elsőrendű hivatása a család körében van, mégis, miután a körülmények nem mindenkinek teszik lehetővé a boldog családalapítást, gondoskodni kell az ilyen nők részére is megélhetési forrásokról. Egy ilyen forrás volt a nők részére a tanítónői pálya, de sajnos, ez már teljes mérvben le van foglalva. Egy-egy állásért százak pályáznak és ezrével vannak okleveles tanítónők, akik álláshoz nem tudnak jutni s csak szaporítják az elégedetlenek számát. Azért a tanítónői pálya megszünt biztos existenciát nyújtani a tanult nőknek és lutri számba megy egy-egy tanítónői állásnak elnyerése.

Az újabb kor az ipari és kereskedelmi pályákra utalja saját munkájuk után megélni kívánó nőket. Csak tényleg az ipar és kereskedelem az, mely mérhetlen fejlődéséül és új erőt vonz saját körébe és elég nagy teret nyújt a dolgozni kívánó nőknek is.

Ez a gondolat vezérelte hozzánk Léva városának egy tekintélyes küldöttségét is, hogy leányaik részére, kibővített intézetünkben egy női kereskedelmi tanfolyamnak még a folyó tanévben való szervezését kérjék. Miután azonban ez a mozgalom egy kissé elkésett volt, mert csak júniusban indult meg; azonkívül többféle kisebb nagyobb nehézség merült fel arra nézve, hogy a tanfolyam már ebben az évben megnyíljék, a női kereskedelmi tanfolyam megnyitása a jövő tanévre maradt, melyhez a miniszteri engedélyt már a jövő év tavaszán meg fogjuk kapni.

A női kereskedelmi tanfolyam mellett mindinkább felmerült az a kívánság is, hogy intézetünkben egy női kézimunka tanfolyam szerveztessék, melyen elsőrendű gyakorlott fővárosi varrónő, mint művezetőnő tanítaná a leányokat az annyira szükséges női kézimunkák szakszerű elsajátítására, a tanfolyam elméleti tárgyait pedig a polgári leányiskola tanítónői látnák el.

Ezen női kézimunka tanfolyamnak szervezését és októbertől való megnyitását mi sem gátolja, ha kellő számu növendék fog jelentkezni és a tanfolyammal járó kiadások fedezve lesznek.

Hogy a jelentkezéseket lehetővé tegyük és a tanfolyamot a mélyen tisztelt szülőkkel megismertessük, annak szervezését röviden a következőkben foglaljuk össze.

A női kézimunka tanfolyam célja és feladata, hogy a női munkák rendszeres gyakorlatai tanításával és ahhoz, további kisebb női kézimunka-üzletek vezetéséhez szükséges elméleti ismeretek tanításával:

a) fiatal nőket, mint rendszeres tanulókat, a női munkák készítésével foglalkozó üzleteknek hasznos segédmunkásaival képezzen oly módon, hogy az ilyen nők közül azok, kik később önerejükre lesznek utalva, gyakorlati képzettségük tovább fejlesztése, illetve kiegészítése után önálló gyakorlati működésre női munkáüzletek vezetésére képesek és így művezetőik is alkalmazhatók legyenek;

b) családi körökben foglalkozó nőknek, mint rendkívüli tanulóknak, különböző női munkák készítésében alapos képzést nyújtson.

A tanfolyam ez idő szerint két szakosztályra tervezettké u. m. 1. a fehérművarró és fehérimző, 2. a felsőruhavarró (szabóság) szakosztály.

Az első szakosztályi gyakorlati tantárgyai: fehérmű szabásrajz, fehérmű varrása kézzel, fehérmű ártörés (Ajur), fehérmű varrása géppel, hurkolás, likacsos és tömött kézi himzés.

A ruhavarró (szabóság) szakosztály gyakorlati tantárgyai: felsőruhák mértékvétele és szabásrajza, ruha kiszabás és varrás, vegyes munkák.

Mindkét szakosztályban elméleti tárgyak: magyar nyelv, szám — vagy könyvvitelten és szabadkézi rajz.

A tanfolyamra polgári IV. osztályt végzett, esetleg polgári II. osztályt vagy elemi VI. osztályt végzett nők vétetnek fel különbség nélkül.

A rendszeres tanuló, mert üzleti foglalkozásra kívánják magukat kiképezni, kötelezve vannak az összes tanítási órák látogatására; a rendkívüli tanulókat egyes meghatározott órák vagy félnapok alól is felmentést nyerhetnek az igazgatótól, ha ezt szülőkik kérelmezik.

A tanítási órák délelőtt 8—12-ig és délután 2—4 óráig tartanak; szombaton délután szünet.

Tanítási díj havonként 10 K; melyből a művezetőnő fizetése, az elméleti tárgyak tanítóinak tiszteletdíjai és az összes felszerelési és dologi szükségletek fedeztetnek.

Hogy a tanfolyam megnyitása érdekében a szükséges előmunkálatokat megtehessük, ismernünk kell a jelentkezők számát, azért kérjük a mélyen tisztelt szülőket, hogy a felvétel iránt szeptember 20-ig az intézeti főnöknőnél jelentkezzenek azon megjegyzéssel, hogy a folyó évben a felsőruhavarró is alapját képező fehérművarró és fehérimző szakosztály nyílnekk meg.

Minden további kérdézősködéésre szívesen szolgálnak felvilágosítással Doleschall M. Editha intézeti főnöknő. Báthy László intézeti igazgató.

Uj rend a földmivesiskolákban. Az országban tizenkilenc földmivesiskola van. Amikor ezeket az iskolákat megnyitották ugy gondolták, hogy a kisgazdaosztály fogja ideküldeni fiait, hogy bennük az okszerű, újfajta földmívelés ismereteit megtanulják. De nem így lett. Egypár értelmesebb kisgazda be is adta gyermekeit ezekben az iskolákba, de a földmivesiskolák tanulóinak nagy része nem a földmives osztályból került ki. Ennek aztán az lett a következménye, hogy a földmives apák fiait is uri ruházathoz, uri szokásokhoz kaptak az uri gyerekek közt ezekben az iskolákban és amikor haza kerültek az eszközüket már nem akaródzot nekik megfogni, s a gazdaság dolgait csak a szobából szerették volna intézni. A földmivesiskolák ifjusága azt képzelte, hogy belőlük csupa ispán ur lesz. Ezért most a földmívelésügyi miniszter új rendet akar a földmivesiskolákba behozni. Az új rendet hat földmivesiskolában már az őszitől kezdve kipróbálják. Két csapatra osztják ugyanis a földmivesiskolákat. Az egyik felében, ahol másfélvezetendeig fognak az ifjak tanulni, gazdasági alitstetkél képezik ki őket, olyanokká, akik a nagyobb uradalmakban az igazgató, számtartó, ispán rendeleteit, meghagyásait végrehajtják, s a cselédeknek, munkásoknak a végzendő munkát megmutatják, annak becsületese elvégzésére felügyelnek, előmunkálkodnak. A másik csapatban csupán csak gazdák és munkások tizenhat életével betöltött fiait veszik föl, akik mindössze fél évig fogják az otthonról hozott gyakorlati gazdasági ismereteiket bővíteni, helyesbíteni. Ennek a hónapnak az elvégzése nem képesit semmire se, legföljebb arra, hogy a növendék odahaza az egyes iskolában eltanult dolgot szokásba hozza, s az otthoni

— Traja szaladj át a gyermekszobába, nézd meg, miért nem jön Voka.

Traja leugrott a székről, erősen fogta a kanalát, leejtette, felemelte, az asztalvégre tette; a kanál megint leesett, Traja felemelte és nevetve, kis tömzsi lábaival toppantva kiszaladt a folyosóra, onnan a gyermekszobába, amely mellett a dada szobája volt.

Amikor a gyerekszobán végig szaladt, szüntelenül zokogást hallott. Körülnézett. Voka ott állt az ágya mellett, nézte a hirtalovát, kezébe fogta a tányért és keservesen sirt.

A tányér üres volt.

„Voka mit csinálsz? Voka hol a desszert?”
„Én... én... én... tévedésből megettem!”

Nem megyek oda... Nem megyek... Traja, igazán tévedésből... megettem az egészet. Elsőbben egy keveset, aztán az egészet!”

— Most hát mit tegyünk?

— De hiszen én tévedésből... .

Traja gondolkozott.

Voka szörnyen ordított. Hirtelenlű sugárzó lett Traja arca.

— Voka ne sirj, menj be a dadához és mondd meg neki, hogy tévedésből tetted és kérj tőle bocsánatot; és holnap odajd nekí a mi desszertünket. Ó nagyon jószágos! Voka felhagyott a sirással, kezefejével és a tenyerével törülgette le a könnyeit.

— Oh, hogy mondjam meg neki? — kérdezte remegő hangon.

— Na gyere, elmegyünk hozzá együtt. És elmentek és boldogan és jókedvűen jöttek vissza.

A szülők és a dada is boldog és jókedvűek voltak, amikor a dada nevetve és bocsánatot kérően mondta el nekik az esetet.

Őszi rózsá

Az utcán találtam; valaki eldobta
Tán csak játszott vele, aztán eltiporta...
Szegény őszi rózsát!

Mintha csak beszélne, mintha csak zokogna
Megtépett kelyhében mintha köny csillogna
Szegény őszi rózsá!

És úgy elsiratlak hervadó virágom
Ezen a szomorú őszi délutánom
Szegény őszi rózsá!
Farkasné Siposs Erzsé.

gazdaságvitelen javítson. Ezek a földmives-iskolák lesznek voltaképpen a kisgazdák gyermekeinek iskolái. Ezeknek az iskoláknak ajánljuk sürű látogatását. Gond van arra, hogy a tanuló akkor menjen az iskolába, amikor odahaza nélkülözhető. Gondot fordítanak arra is, hogy az ellátás költsége kevésből kiteljék, s Jászberényben, Kecskeméten, Nagykárolyban már az új rend szerint az év öszén 6-6 hónapra veszik fel a növendékeket. Rimaszombatban, Pápán, Lugoson pedig másfél-éves tanításra szintén össze lesz a fölvetél, s itt gazdasági altszettek képeznek ki. A gazda napról-napra láthatja, hogy a földművelés is tudomány. És mint minden tudomány, ez is halad. Ami ma még jó volt, az már holnap nem az. Mert a jónál is van jobb. És aki a legjobbat tudja, az termelhet legtöbbet; annak van a földművelésből legtöbb haszna.

Helyettesítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tedetko Mária okl. tanítónő nov. 31-ig helyettes minőségben az aranyosmaróti áll. isk. iskolához küldte ki, a szabadságait Radó Lipót helyébe.

Előléptetések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Votjek Aranka aranyosmaróti, özv. Vámosné Kaldrovics Jolán újbányai áll. isk. tanítónőket és Radó Lipót aranyosmaróti áll. isk. tanítót a népnevelés terén szerzett kiváló érdemeik elismerésül, jelenlegi állomáshelyükön igazgató tanítónőkkel, illetve igazg. tanítóvá előléptette.

Az iskolai beiratások statisztikája. A lévai különböző tanintézetekbe a beiratások alkalmával 1679 tanuló iratkozott be. Ez a régi itélés szám az iskolák szerint így oszlik meg: a tanítóképzőbe: 106; a főgimnáziumba: 319; a polgári leányiskolába: 216; a rom. kath. elemi leányiskolába: 350; a rom. kath. fiúiskolába: 318; a tanítóképző gyakorlóiskolába: 55; a ref. el. iskolába: 129; az evangélikus el. iskolába: 28 és az izraelita el. iskolába: 160 tanuló iratkozott be.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ifj. Medveczky Károly tanárjelöltet, dr. Medveczky Károly városi tisztviselőnek fiát a budapesti VIII. kerületi áll. főgimnáziumhoz gyakorlótanárnak kinevezte.

HIREK.

— **A FMKE. lévai közgyűlése.** Szép kulturális ünnepe lesz Léva városának a holnapi vasárnapon, amikor a Felvidéki Közművelődési Egyesület fogja itt tartani XXIX. évi közgyűlést. A FMKE. lévai választmánya minden tőle telhető elköveti, hogy ez a gyűlés méltó lefolyású legyen az egyesülethez s Léva városához egyaránt s hogy a vendégek kellemesen érezzék magukat Léván. A választmány Báthy László elnöke mellett értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a helyi lapok és falragaszok útján felkérjük a város lakosságát, hogy a gyűlés alkalmával házaikat lobogókkal díszítsék fel, amely célból a város is mintegy 50 lobogót bocsát a háztulajdonosok rendelkezésére. Az értekezlet a vasuton érkező vendégek fogadására bizottságot küldött ki, melynek tagjai Bódogh Lajos polgármester, dr. Horváth Gyula rendőrkapitány, Faragó Samu, ifj. Klain Ödön, Pazár Zoltán, Pózna József, Rassovszky Káimán és a városi tanács által kiküldendő tisztviselők. Az elszállásolási bizottságot így alakította meg a választmány: Bilesek József, Bellan Sándor, Farkas Tivadar és Rác János. A társasbéd rendezői: Medveczky

Sándor, Bányai Ferenc, Fenyvessy Károly, Tokody István és dr. Tóth Sándor. A lévai választmány az igazgató-választmánnyal egyetértőleg a közgyűlés programját a következőképp állította össze: Szept. 16-án este fél 8 órakor a városbáza nagytermében igazgató-választmányi ülés lesz, amely a közgyűlés tárgyait készíti elő. Utána ismerkedési estély a városi szállodában. 17-én d. e. ünnepélyes isteni liszletek az összes felekezetek templomaiban. A közgyűlés a városháza nagytermében lesz megtartva és 11 órakor kezdődik. A közgyűlés előtt a szótartó utána pedig a himnusz éneklés a főimn. és tanítóképző ifjusága, amely szintén részt vesz a gyűlésen. A közgyűlés befejeztével 1 órakor társasbéd a városi szálloda színháztermében. Egy teríték ára 4 korona.

Az élnökség 16-án este a hétórai vonattal érkezik Párkányánára felől Lévára. A vasutnál ünnepélyes fogadtatás lesz.

— **A lévai kaszinó új igazgatói.** A lévai kaszinó a múlt héten Hubert Vilmos elnöke mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a lemondott Ordódy Endre igazgató és dr. Kaszaniczky Kálmán aligazgató helyébe, titkos szavazással igazgatóknak dr. Lakner Zoltánt, aligazgatóknak pedig dr. Moesi Abát választották meg. Az állásukról lemondott igazgatóknak a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét.

— **Házasságok.** Királyfalvi Kraft Károly festőművész, K. id. Kraft Károly nyug. táblabíró fia házasságot kötött Budapesten Kokesch Károly főmérnök leányával, Paulával. — Eckslein Pál, helybeli kereskedő eljegyezte Rottemberg Jéromos kereskedő leányát Irénkét, Zólyomban.

— **Jegyzőválasztások.** Barsfűssön és Verebélyen az elmúlt héten segédjegyzőválasztás volt. Barsfűssön Hugyezy Károly, Verebélyen pedig Jelsicz József földinket, okl. jegyzőket egyhangulag választották meg segédjegyzőkké.

— **Zongora tanítás.** Salamon Edith, ki a Budapest III. kerületi zene konzervatórium zongora főtanszakának 8 éves tanfolyamát „jeles” sikerrel végezte és művész kiképzettségéről folyó év június 30-án nyert oklevelet, városunkban zongora iskolát nyit. A zongora iskoláját folyó év október 1-én nyitja meg. A tanulni óhajtok szíveskedjenek Amstetter Imre dohánynagyfőzsdéjében jelentkezni, hol a további felvilágosításokat megkapják.

— **Állatdíjazás.** A barsmegyei gazdasági egyesület e hó 8-án Csíffőren sikerült tenyészszarvasmarha díjazást rendezett, amelyen kiosztásra került a földm. miniszterium 400 kor. díja és a gazd. egyesület által adományozott 350 kor. A bíráló bizottság elnöke Lányi Arthur csiffári bérő volt. A díjazáson különösen a többeli gazdák szép állatai tündek ki, el is vitték a díjnak több mint felét. Az első díjakat 100 — 100 koronát Galambos Jónás főhőli gazda teheneért és Sós Alajos zsitvagyarmati gazda üszőjeért kapta meg. Agárdy János alsógyőrűdi plébánosnak pedig szép teheneért elismerő oklevelet ítelt meg a zsűri. A díjazás után Dombay Vilmos, a gazd. egy. elnöke lelkes szavakkal buzdította az összegyűlt gazdákat az állattenyésztés felkarolására, mely egyik legjövődelműbb forrása a gazdának. Ezután Lányi Arthur látta el magyaros vendégszeretettel a bíráló bizottságot, melynek tagjai között voltak: Nedeczky főszolgabíró, Godin járásbíró, Bornemissa gazdasági felügyelő, Ács gazd. tanár, Krajszki titkár és mások.

Itt említjük meg, hogy a gazd. egyesület e hó 21-én Nagykálnán és október 1-én Garammikolán lódíjazást fog rendezni, amelyen ezer korona kerül kiosztásra. Díjazatnak kancák csikóval vagy anélkül, valamint három éven felüli csikók, melyek még nem voltak befogva.

— **Világháború előtt.** Két hatalmas orosz-lán néz hetek óta farkasszemet egymással. S a két hatalmas orosz-lán szemmeresztése egész Európának hetek óta okoz álmatlan éjszakákat. A Francia és Németország között kitört konfliktus ime olyan pontra érkezett, mely egy rettenetes háború véres árnyékát veti már előre s melynek beláthatatlan komplikációi első hatásukban az európai tőzsdéken éreztették romboló hatását. S az a kis derout, mely ezzel kapcsolatban végig cikkázott a tőzsdéken, már mintegy elzúló szolgált, hogy minő következményekkel járna egy újabb német-francia háború. Bizonyos, hogy a hatalmak mindent el fognak követni, hogy ezt a világh katasztrófát ne engedjék bekövetkezni, hiszen közös érdeke a hatalmaknak, hogy ez a bonyodalom be ne álljon, mégis aggodó szemekkel tekintünk most a távolkeletre, ahol az érdekösszeütközések szülőanyja a marokkói kérdés meg mindig megoldatlan Damokles kardként lebeg az európai világbeke felett s remegő szívvel tessük, mikor tör ki a háborúság a két ország népe között, csupán azért, hogy kié legyen az a koncz, mely talán egyiket sem illet meg jogosan. Ilyenkor jut eszünkbe az a régi jó közmondás, hogy legjobb dolga a szegénynek van, mert attól ugyan semmit sem lehet elvenni.

— **Tüzéset.** Lúien Brányik Antal földbíróknál a napokban tűz ütött ki. Egy gazdának és istálló lett a lángok áldozata. A kár kétezer korona, aminek fele biztosítás útján megtérül.

— **A süítés és főzés** oly tudomány, melynek mestere naponta újabb dicsőséget arat. Aki a házi-sütőművészetbe be akar hatolni, az tanulmányozza az előtűnk fekvő Dr. A. Oetker (Baden-Wien)-féle sütőkönyvet, melyet a cég érdekelttől hölgyeknek ingyen és bérmentve beküld.

— **Időjárás.** A Meteor jelenti, hogy a csapadék erősebb fejlődése különösen 17-ike körül várható állandóbban és nagyobb mértékben. A 21-ike újra meleg, míg 26-tól a hónap vége, változó leginkább szeles jellegű időjárást van hivatva hozni. Szeptember havának hátravéló változása napjai 17-21-22-26 és 30-ra esnek. Legerősebb hatásunk: 17 csapadékos; 21 meleg száraz; 26 szeles esetleg viharos jelleggel. Október havának változása napjai 8-10-12-18-22-23-24-27-re esnek. Ezek közül legerősebbek: 10-12-18 és 24-ikek. Október hó elejével újra állandóbb jellegű időjárás, mely egész 10-ig vagyis ennek hatásköréig tart. Ekkor azonban igen változó jellegű időjárást várhatunk hűvös, szeles és csapadékos jelleggel, mit a 18-ika lesz hivatva ismét hatáskörében mérsékelni. A 22-23-24 és 27-ike egymással ellentétes jellegű, változások napok változó, de inkább száraz mint csapadékos jellegű időjárást vannak hivatva hozni, úgy hogy a változások, hőmérsékleti különbségek, leginkább szeles jelleggel fognak lejárni.

— **Megdrágul a sör.** A munkabérek és komlóárak emelkedésére való tekintettel a sörgyárak felemelték a sör árát. A pilseni hektolitereként 3, az olcsóbb sör hektoliterje 2 koronával lesz drágább.

— **A Lang Központi Kávéház** figyelmes vezetőjének, Kun Józsefnek, nagy áldozatok árán három estére (péntek, szombat és vasárnapra), vendégszerelésre sikerült megnyernie Balog Károlyt, a budapesti és balatonfüredi publikum kedvenc cigány primását tizenkét tagu zenekarával. A lévai közönségnek három nem várt élvezetes estében lesz része, ha honorálja a kávé figyelmes törekvéseit, aki a hangversenyen kívül még a legpompásabb kávéházi italokról gondoskodott.

— **A FMKE. szözata** a magyar közönséghez. „A nemzetiségi mozgalom programja a Felvidéken: pánszláv állam a magyar szent korona területén, pánszláv egyházzal, pánszláv iskolával és pánszláv közigazgatással. A F. M. K. E. azért alakult, hogy utját vágja ezeknek a törekvéseknek. Hogy megvédelmezzon másfél millió tót nyelvű magyar állampolgárt az idegen befolyástól. Hogy a nemzetiségeket a magyar nyelv erejével elválaszthatatlanul fűzze az oszthatatlan magyar államhoz. A cél, amelyet a F. M. K. E. követ nemcsak a Felvidék érdekében tehát, de érdeke az egész nemzetnek. Az egyesület 29 éves fennállása óta 58 kisdévodát alapított. Ma is harmincnégy óvodát tart fenn a saját erejéből. Évenként 2000 vagyonlaton töt gyermeket részesít magyar nevelésben. Megjutalmazza a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítókat. Népszerű olvasmányokkal ajándékozza meg az ifúságot, mely az iskolából az életbe kerül. Nemzetiségi vidékeken magyar dalosköröket szervez, amelyek a magyar dalt és magyar zenét kultiválják. Nép- és közkönyvtárakat állít fel a magyar-tót nyelvhatáron. Szemmel tartja a nemzetiségi igazokat s a magyar kultúra hatalmával ellensúlyozza törekvéseiket. Vagyona alig több mint háromszázezer korona, évi szükséglete ellenben meghaladja a nyolcvanezer koronát. Nagyon reá van utalva tehát a magyar társadalom anyagi támogatására. A F. M. K. E. hivatása: egy második honalapítás Magyarország felső megyéiben, az elszegényedett, vagyontalan nyomorral küzdő tót lakosság között. Ez a szerencsétlen, megtevesztett, de becsületes és erkölcsi alapjaiban megbízható nép még nincs elveszve a magyarságra nézve, ha megmentésében a magyar társadalom segítségére siet a F. M. K. E.-nek. Magyar véreink, akikől sohasem kért áldozatot hiába semmiféle hazafias ügy, bizalommal fordulunk hozzátok. Iratkozzatok be egyesületünk alapító, örökös, rendezes vagy pártoló tagjai közé! Járuljatok filléreitekkel hazafias nagy munkánkhoz! Minden fillér, amelyet adtok, egy-egy tégladarab, amelyvel hozzájárultok a magyar nemzeti állam kiépítéséhez.”

— **Az ipartestületek országos szövetségének munkássága.** Mindazok az egyedek, akiknek céljaik, törekvéseik vannak, azoknak előbb való elérhetésére szervezkednek. Egyesületekbe tömörülnek az emberek, hogy eredményesebben munkálhassanak anyagi s erkölcsi javaikon. Azonban ma már egyesületek is egyesülnek, hogy így,

megerősödve még hathatósabban emelhesék föl szavukat érdekeik mellett. Az ország városaiban elszórtan levő ipartestületek is egyesültek, úgy, hogy bejtek az ipartestületek országos szövetségébe. Ez az egyesület most fejezte be ötödik évi működését. És hogy némileg is bemutatjuk a mi iparosainknak, akik irtóznak az ipartestület fölállításától, ennek a szövetségnek az iparosságára hármló előnyeit, a szövetség által végzett részletmunka köréből a következőket emeljük ki: Állandoan figyelemmel kísérte a szövetség a munkásbiztosítás terébe észlelt nehézségeket és azok orvoslása érdekében több eredményes lépést tett. A szövetszettek, közmühelyek és emberbaráti intézmények létesítésénél mindannyiszor közreműködött, valahányszor az iránt segítségét igénybe vették. Kezdeményező lépéseket tett a tanoncképzés rendezése, a vásárlási szabályozása, az ipartestületi tanfolyamok alakítása és az ipartestületi könyvtárak adományozása érdekében. Állásfoglalt a kisipari állami szubvenciójának, az ipartestületek adóigazgatási szolgálatainak s a polgári perrendtartás kisipari intézkedéseinek kérdésében. Állásfoglalásait az esetek legnagyobb részében a kívánatos siker koronázta. Munkálkodásának egyik állandó programpontja volt az iparosok helyi szervezkedésének megerősítése; állandóan arra törekedett, hogy az iparosság szavát a községügyek intézésében is számba vegyék. A vidéki ipartestületek megkeresésére a közérdekű ügyek egész sorozatában vállalta a közbenjárást, ezzel hathatósan támogatván az ipari érdekek érvényesülését az iparellenes áramlatokkal szemben. A szövetségnek a társintézményekkel és az iparkamarákkal való kapcsolata figyelemreméltó mértékben erősödött, sulya és erkölcsi tekintélye fent és lent egyaránt növekvőben van.

Akinek hashajtóra van szüksége, ne kísérletezzen mindenféle mester-séges szerrel, melyeknek többnyire keletlen, sőt ártalmas utóhatásuk van, hanem használja a világ összes orvosai által rendelt természetes **Ferencz József** keserűvizet, mert még Amerika egyik legismertebb orvosi szaklapja is, a Canadian Journal of Medicine, konstatálja, hogy a valódi Ferencz József keserűviz használata „kiméletes hatása miatt az utóbbi években különösen előtérbe nyomult”. Kérjünk a fűszerüzletekben és gyógyszerárakban kifejezetten valódi „Ferencz József”-vizet. A Szétküldési-Igazgatóság Budapestén van.

— **Jutalom a százkoronások hamisítóinak felfedezésére.** Az Osztrák Magyar Bank ötezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a most nagy számban forgalomban levő hamis százkoronásoknak készítőjét a hatóságnak átadja, vagy annak nyomára vezet az illetékes közegyet. A forgalomban levő hamis bankok rendkívül jól sikerült utánzatok, mert igen nehéz is volt őket felfedezni. Különbén a gyanus bankokat néha hónapokig kell kémiai szerekekkel és mikroszkóppal vizsgálni. A híres báró Bohn bankóival is így kellett tenni. Báró Bohn a legelőkelőbb bécsi társasághoz tartozott, de bankót hamisított. Bankóit hónapokig vizsgálta a bank, míg rájött, hogy az egyik i betű felett magasabban van a pont, mint

az eredetieken. Az Osztrák Magyar Banknak nagy műhelye van a hamisítások tanulmányozására, de mindez nem segít és most a százkoronás bankokat valószínűleg be kell vonni.

— **Czigányok támadása.** Véres garzálkodást vittek véghez a cigányok e hó 4-én délután a kissarói komp környékén. Ugyanis a nagysarói cigányfalu lakói megtámadták Vihukel Jánost és Mihályt és sulyosan megverték őket. Az egyik sérültet Vihukel Jánost, akinek kövekkel és botokkal a fejét verték össze a lévai kórházban ápolják. A két fiatal ember atyja Vihukel István sárói uradalmivádór fiainak védelmében pedig a cigányokat meglövöldözte. Az eset úgy történt, hogy a jelzett nap délutánján a két testvér a községi kocsmá udvarán a táncot nézte miközben egy cigány asszony kövel mellbe vágta Vihukel Mihályt. A két testvér már előbb figyelmeztette egy gazda, hogy a cigányok elhatározták őket agyonverni. A testvérek már ismerték a sárói cigányok rabbiátus természetét, nem kötötték ki a verekedést provokáló cigány asszonnyal, hanem a cigányokat kikerülve haza indultak. Ezek azonban mintegy hetvenen, köztük asszony, ember, gyerek vegyesen, iszonyú orditással, dorongokkal fölfegyverkezve utánuk iramodtak. A két testvér látva a veszedelmet, a kompon át ment a Garam tulsó felére, ahova a cigányok a vizen keresztül követték őket és a másik oldalon utólérve támadást intéztek ellenük. A támadásra az egyik Vihukel elővette revolverét, de nem volt annyi ideje, hogy azt kinyithatta volna így nem is tudta használni. De eközben már egy Kardos Izidor nevű cigány is elővette revolverét, de elejtette, mire Vihukel Mihály hirtelen fölemelte a földről. A cigányokat ez nagyon földühösítette s valóságos közáport zudítottak a szerencsétlen fiukra, s egy doronggal Vihukel Jánost leittörték, aki erre harcceptelen lett s már csak Mihály osztotta a csapásokat ölmos botjával a cigányok fejére, melyekből többet bezuott. A két Vihukel fiu veszedelmes helyzetéről Frankl Ede földbirtokos adott hírt atyjuknak, aki kocsin sietett fiainak védelmére és éppen akkor ért oda, amikor fiait a Garamon keresztül üldözték a cigányok. Erre a fiuk atyja aki vadór, puskájával a cigányok közé lött, de nem talált, Eközben azonban a fiai elérték a kocsiat, fölültek és a banda vezetőjét most már ők vették üldözöbe. Ez a cigány: Baranyai János, Garamszentgyörgyre futott. Egy ingben szaladt, mert ruháját a Garamnál leveletette. A faluban egy sérütskerbe menekült a cigány s ott elbujt. A vadór azonban fölkutatta s amikor az egyik kazalban megtalálta, fölzsóllította, hogy jöjjen elő, mire a cigány egy hatalmas vas végű horoggal megtámadta a vadórt, aki botjával védekezett. A cigány közben futásnak eredt s a vadór fölzsóllítására nem állt meg, mire ez kétszer utána lött s mindkétszer talált. De a pu-ka madársóréttel volt töltve s nem nagy ká t tett a cigányban, aki megint elmenekülhetett. Mikor a két Vihukel fiu atyjával este a kocsin vissza érkezett Sáróba, a cigányok a kocsin ellen rohamot intéztek s közáport zudítottak a kocsiira és a kocsin ülők közül többeket megsebesítettek. A támadásra a vadór két lövéssel felelt, ami a cigányok közül hetet könyebben megsebesített. Baranyai János cigány, még a később kiküldött csendőrzőrt is közáporral fogadta. Nagysaró valóban jellemzi a mi közrendeségi állapotainkat. Egy falu, amelynek végében egy cigánytelep van, amely az or-

szágot mentén fekszik állandó retteggéssel töltve el az arre járókat, mert a cigányok minden alkalmat megragadnak, hogy a kocsikat kifosszák. Esztendőnk hosszú sora óta túrni kell a községnek azt a mindenféle garázdalkodást amit a cigányok ott nap-nap után véghez visznek, még azt sem tudták kivinni, hogy abban a községben csendőrsöt állítsanak föl. Valóban csodálatos, hogy az ilyen események után mint amiről most is hirt adtunk, ami Sároban nem éppen valami ritka esemény, nem zúdul föl a falu népe és nem vesz magának valami statáriális eljárással elégtételt a cigányokon, de úgy, hogy végleg elmenjen a kedvük ehez hasonló dolgok elcsinálásától.

— **Vörös kakas** E hó 8-án éjszaka Kis-sallóban eddig még ismeretlen okból kigyuladt Németh Erzsébet lakóháza, amifől a szomszédos ház is tüzet fogott és leégett. A kár nagyobb részben biztosítás útján megtérült. — **Szept. 4-én, Agón, Ondre** Károly szeriis kertjében felhalmozott takarmány tüzet fogott és elégett. A kár a szomszédok apróbb káraival együtt 2060 korona. — **Az újbari tűzvészről**, melyről lapunk mult számában adtunk hírt, a hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet Varga István, egy nyolcesztendősi fiú okozta, aki aznap egy kétfüllérest talált a faluban s gyufát vett érte. A gyufával egy szalmakazal mellett levő óba ment, ehol azt gyújtogatni kezdte s az elégett szálakat pedig a számára dobálta, ami tüzet fogott s 19 lakóházat, számos melléképületet, gazdasági eszközt, takarmányt és más eleséget elhamvasztott. Összesen 46 embert károsított meg. A kár negyvenezétszáz korona, de szerencse, hogy a leégett épületek legnagyobb részét biztosítva voltak. A vizsgálat szerint a gyújtogató gyermek születel gondatlanság terheli, mert a szülők nem tartózkodtak odahaza és a gyerek felügyelet nélkül, teljesen magára volt hagyva.

— **Rendőri hírek.** Folyó hó 9-én egy koricafosztóban több iparossegéd össze-szóllalkozott, aminek bicskázás lett a vége. A fosztóból haza menet a zárda előtt Bella Gyula felelősségre vonta Antek Károlyt, amiért őt a fosztóban többek jelenlétében megsértette. Erre Antek Bellát a földre teperte s egy harmadik társuk Spányik Antal. zsebkésével Bellát megszurta. Mindkét fél orvosi látelélet vétetett fel sérüléseiről s feljelentették egymást a rendőrségen, ahonnét az ügyet a járásbírószághoz tették át. — E hó 14.-éről 16.-ára virradó éjszaka a Hegyalatt Stefánék János napszamos részeg állapotban megtámadta az éjjeli őrt, aki őt csendre intette. A rendőrök éppen arra cirkáltak s kiszabadították az öreg baktort veszedelmes helyzetéből. Stefánék ellen az eljárást megindították.

— **Ellenorzési szemlék.** A népfölkelési ellenorzési szemlék Léván október hó 14-én d. e. 8 órakor lesznek megtartva.

— **A munkásbiztosító választásai.** A lévai munkásb. pénztárnál az átszervezés folytán egész napi hivatalos idő lesz tartva, nem úgy mint eddig volt, a nap bizonyos idejében. Ennek folyamánaként a régi tisztviselői állások megszüntetnek s új állások kreáltaknak. Így egy igazgatói állás, egy I. kezelő tiszt és egy II. kezelő tiszt állás. Az igazgatói állásra Tuka Antal, selmecbányai munkásbiztosító pénztári igazgató, Barsi Mihály, ügyvédi írnok, Kriek Jenő, biztosítási hivatalnok és Kalmár Izsó, eperjesi munkásb. p. számellenőr pályáztak. Az I. kezelő tiszt állásra Pintér Samu könyvelő, Szentpál Jusztin pozsonyi munkásb. p. számvizsgáló, Kal-

már Jenő, Barsi és Kriek pályáztak. A II. kezelő tiszt állásra Komzsik Irén a lévai pénztárnak régi alkalmazottja, Nyiredy Erzsébet, Kozma Vilma, Kalmár Jenő, Hlavács József és Tóth János pályáztak. Az igazgatóság a választást e hó 11-én ejtette meg s az I. kezelő tiszt állásra Pintér Samut, a II. k. t. állásra pedig Komzsik Irént választotta meg. Az igazgatói állást nem töltötték be — hir szerint — a pályázók személyeit nem tartották megfelelőeknek.

— **Itt az őszi!** A nyári nagy hőség megsárgította, összezugorította levelek mind jobban folszaporodnak a fákon, de ezeket már nem a hőség, hanem az őszi festette sárgává. Sárgul a levél, hull a levél, itt az őszi. Már a fecskék is búcsúznak s őszi vándorutjukra kelnek, Északafrikába.

Az idő, a langyos, korai őszi ragogó napok most valóban kellemesek, de az éjszakák már fölötté hűdegek. Sőt Ujbányáról már fagyot is jelentettek, amit keddről szerdára virradó éjszaka vettek észre, mikor az ott folydogáló patakocska szélét vékony jég réteggel borította be.

— **A bérkocsi állomás.** Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány, a napokban hajította végre a képviselőtestületnek egyik előbb hozott határozatát, mely szerint a városi vígadó előtt állandó bérkocsi állomás létesítettett. A bérkocsi, e hó 16-án álltak föl először a „standon” s kezdetben kísérletképpen csak két kocsi tesz szolgálatot. Ha a kísérlet beválik, akkor állandóan hat vagy több kocsi is lesz oda rendelve. Mindenestre ez már a közönségtől függ, mely ezt az intézkedést kívánta. hogy most milyen mérvben veszi igénybe a kocsik szolgálatát.

— **Az új rendőrkapitányról.** Dr. Horváth Gyula, városunk új rendőrkapitánya azon az uton halad, melyen rövidesen elérí azt, hogy neve mellé kényszerítve leszünk oda akasztani, az „agillis” jelzőt. Alig hogy elfoglalta hivatalát, már is meg akart fosztani bennünket egyik kedvenc témánktól: a piac műzériának tárgyalásától, mert egy radikális „császármetszéssel” véget akart vetni minden bajok szülőanyjának, annak, hogy a viszontelárusítók a nap bármelyik szakában vásárolhassanak s így ráverjék az árakat a számlomra méltón lesoványodott fogyasztókra. Némi eredmény már mutatkozik is okos rendeletének nyomán, de sajnos, vannak még olyanok is, akik nem igen respektálják. Több konkrét példára való hivatkozással megírhatjuk, hogy a kofák még most is megteszik azt, hogy kivárák míg a fogyasztó megalkudja az árut s aztán ők viszik el a holmit a szegény fogyasztónak nem kis bosszuságára.

A legnagyobb elismeréssel kell adoznunk a rendőrkapitánynak ama fáradozásáért is, mellyel a rendőröket oktatja be hivatalukba, ami a mi rendőreinkre a legnagyobb mértékben rájuk is fér, különösen azért, mert nálunk, a rendőrök alkalmaztatásánál eddig a legpatriarchálisabb eljárás volt szokásban. Ugyanis ha egy embert rendőrnek alkalmaztak, azt hitték róla, hogy elég annak az uniformisba bujni, hogy rendőr legyen belőle. Ez a patriarchális szokás rá is nyomta aztán bélyegét a rendőrségre és mit tagadjuk, még ma is rajta van és most kezdi letörülni az új kapitány.

A mi rendőreinket szolgálat-tudás tekintetében még csak összehasonlítani sem merjük más városok rendőreivel, p. o. a selmeciekkel, akik amellet, hogy rendőrök, egyuttal mentők is. Megírhatjuk róla még azt is, hogy helyesli ama intencióinkat, amely bennünket a „bakter” szervezetnek megszüntetésénél vezet s legközelebb javasolni is fogja a városi tanácsnak, hogy ezt a szervezetet osszassa föl s ezzel szemben kérni fogja a rendőrség szaporítását s ezeknek kiadásaira a vendéglők és kávéházak zárójának szabályozásából a város javára befolyó összegből vél fedezetet találni. Előttünk elmondott eszméiből megállapítottak, hogy sok okos, és a város polgáira nézve praktikus tervvel foglalkozik a kapitány, melyekről majd adandó alkalommal szólnunk.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Kolombus Mátvás, Alföldi Emilia: Béla; Majoros Béla, Bártvai Julianna: Sándor; **Halálozások:** Rasmann István 45 éves tüdőgümőkör Simon Mihály 15 hó angolkör Mészáros Pál 42 éves súly. Ösv. Nagy Zsigmond 62 éves gyomorrák Szedmak József 36 éves agyhártyagyulladás.

Terménypiac árak a szerdai hetivásárról

Buza	22.—	22.40 K
Árpa	16.—	17.40 K
Rozs	18.—	18.20 K
Zab	17.—	17.50 K
Bab	25.—	26.— K
Tengeri	19.—	21.— K

Árak métermázsánként értendőek.

Szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Porosz köszén, kocsz, búkhasábot ölenkint és vaggonenkint, felvágott fát a legolcsóbban szállit helyben és vidékre:

Ifj. Kovácsik János
Léva, Szepessy-utca 8.

A csudai pusztán eladó

a Kalapos Imre féle szőlő-föld, gyümölcs-fákkal és hajlokkal 2222 □ öl, 1 koronájával ölenként. A venni szándékozók levéileg nyerhetnek bővebb értesítést

Kalapos Istvánról.
Garamszentgyörgy.

— **A Lang Központi Kávéház** figyelmes vezetőjének, Kun Józsefnek, nagy áldozatok árán három estére (péntek, szombat és vasárnapra), vendégszerelésre sikerült megnyernie Balog Károlyt, a budapesti és balatonfüredi publikum kedvenc cigány primását tizenkét tagu zenekarával. A lévai közönségnek három nem várt élvezetes estében lesz része, ha honorálja a kávéház figyelmes törekvéseit, aki a hangversenyen kívül még a legpompásabb kávéházi italokról gondoskodott.

— **A FMKE. szözeata** a magyar közönséghez. „A nemzetiségi mozgalom programja a Felvidéken: pánszláv állam a magyar szent korona területén, pánszláv egyházzal, pánszláv iskolával és pánszláv közigazgatással. A F. M. K. E. azért alakult, hogy utját vágja ezeknek a törekvéseknek. Hogy megvédelmezzen másfél millió tót nyelvű magyar állampolgárt az idegen befolyástól. Hogy a nemzetiségeket a magyar nyelv erejével elválaszthatatlanul fűzze az oszthatatlan magyar államhoz. A cél, amelyet a F. M. K. E. követ nemcsak a Felvidék érdeke tehát, de érdeke az egész nemzetnek. Az egyesület 29 éves fennállása óta 58 kisdudóvadt alapított. Ma is harmincnyolc óvodát tart fenn a saját erejéből. Évenként 2000 vagyonatlan tót gyermeket részesít magyar nevelésben. Megjutalmazza a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítókat. Népszerű olvasmányokkal ajándékozza meg az ifúságot, mely az iskolából az életbe kerül. Nemzetiségi vidékeken magyar dalosköröket szervez, amelyek a magyar dalt és magyar zenét kultiválják. Nép- és közkönyvtárakat állít fel a magyar-tót nyelvhatáron. Szemmel tartja a nemzetiségi igazokat s a magyar kultúra hatalmával ellensúlyozza törekvéseiket. Vagyona alig több mint háromszázezer korona, évi szükséglete ellenben meghaladja a nyolcvanezer koronát. Nagyon reá van utalva tehát a magyar társadalom anyagi támogatására. A F. M. K. E. hivatása: egy második honalapítás Magyarország felső megyéiben, az elszegényedett, vagyonatlan nyomorral küzdő tót lakosság között. Ez a szerencsétlen, megtevesztett, de becsületes és erkölcsi alapjaiban megbízható nép még nincs elveszve a magyarságra nézve, ha megmentésében a magyar társadalom segítségére siet a F. M. K. E.-nek. Magyar véreink, akiktől sohasem kért áldozatot hiába semmiféle hazafias ügy, bizalommal fordulunk hozzátok. Iratkozzatok be egyesületünk alapító, örökös, rendes vagy pártoló tagjai közé! Járuljatok filléreitekkel hazafias nagy munkánkhoz! Minden fillér, amelyet adtok, egy-egy tégladarab, amelyel hozzájárultok a magyar nemzeti állam kiépítéséhez.”

— **Az ipartestületek országos szövetségének munkássága.** Mindazok az egyedek, akiknek céljaik, törekvéseik vannak, azoknak előbb való elérhetésére szervezkednek. Egyesületekbe tömörülnek az emberek, hogy eredményesebben munkálhassanak anyagi s erkölcsi javaikon. Azonban ma már egyesületek is egyesülnek, hogy így,

megegyedve még hathatósabban emelhesék föl szavukat érdekeik mellett. Az ország városaiban elszórtan levő ipartestületek is egyesültek, úgy, hogy bejöttek az ipartestületek országos szövetségébe. Ez az egyesület most fejezte be ötödik évi működését. És hogy némileg is bemutassuk a mi iparosainknak, akik irtóznak az ipartestület fölállításától, ennek a szövetségnek az iparosságára háromló előnyeit, a szövetség által végzett részletmunka köréből a következőket emeljük ki: Állandoan figyelemmel kísérték a szövetség a munkásbiztosítás terén észlelt nehézségeket és azok orvoslása érdekében több eredményes lépést tett. A szövetség, közműhelyek és emberbaráti intézmények létesítésénél mindannyiszor közreműködött, valahányszor az iránt segítségét igénybe vették. Kezdeményező lépéseket tett a tanoncképzés rendezése, a vásárügy szabályozása, az ipartestületi tanfolyamok alakítása és az ipartestületi könyvtárak adományozása érdekében. Állásfoglalt a kisipari állami szubvenciójának, az ipartestületek adóigazgatási szolgálatainak s a polgári perrendtartás kisipari intézkedéseinek kérdésében. Állásfoglalásait az esetek legnagyobb részében a kívánatos siker koronázta. Munkálkodásának egyik állandó programpontja volt az iparosok helyi szervezkedésének megerősítése; állandóan arra törekedett, hogy az iparosság szavát a közsegülygek intézésében is számba vegyék. A vidéki ipartestületek megkeresésére a közérdekű ügyek egész sorozatában vállalta a közbenjárást, ezzel hathatósan támogatván az ipari érdekek érvényesülését az iparellenes áramlatokkal szemben. A szövetségnek a társintézményekkel és az iparmárakkal való kapcsolata figyelemreméltó mértékben erősödött, sulya és erkölcsi tekintélye fent és lent egyaránt növekvőben van.

Akinek hashajtóra van szüksége, ne kísértetessen mindenféle mester-séges szerrel, melyeknek többnyire keletlen, sőt ártalmas utóhatásuk van, hanem használja a világ összes-orvosai által rendelt természetes **Ferencz József** keserűvizet, mert még Amerika egyik legismertebb orvos: szaklapja is, a Canadian Journal of Medicine, konstataja, hogy a valódi Ferencz József keserűviz használata „kiméletes hatása miatt az utóbbi években különösen előtérbe nyomult”. Kérjünk a fűszerüzletekben és gyógyszer-tárakban kifejezetten valódi „Ferencz József”-vizet. A Szétküldési-Igazgatóság Budapestén van.

— **Jutalom a százkoronások hamisítóinak felfedezésére.** Az Osztrák Magyar Bank ötezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a most nagy számban forgalomban levő hamis százkoronásoknak készítőjét a hatóságoknak átadja, vagy annak nyomára vezet az illetékes közegyet. A forgalomban levő hamis bankok rendkívül jól sikerült utánzatok, mert igen nehéz is volt őket fel- fedezni. Különbén a gyanus bankokat néha hónapokig kell kémiai szerekkel és mikroszkóppal vizsgálni. A híres báró Bohn bankóival is így kellett tenni. Báró Bohn a legelőkelőbb bécsi társasághoz tartozott, de bankót hamisított. Bankót hónapokig vizsgálta a bank, míg rájött, hogy az egyik i betű felett magasabban van a pont, mint

az eredetieken. Az Osztrák Magyar Banknak nagy műhelye van a hamisítások tanulmányozására, de mindez nem segít és most a százkoronás bankokat valószínűleg be kell vonni.

— **Czigányok támadása.** Véres garázdálkodást vittek véghez a cigányok e hó 4-én délután a kissárai komp környékén. Ugyanis a nagysárai cigányfalu lakói megtámadták Vihukel Jánost és Mihályt és súlyosan megverték őket. Az egyik sérült Vihukel Jánost, akinek kövekkel és botokkal a fejét verték össze a lévai kórházban ápolják. A két fiatalember atyja Vihukel István sárai uradalmivádór fiainak védelmében pedig a cigányokat meglövdöztö. Az eset úgy történt, hogy a jelzett nap délutánján a két testvér a községi kocsmá udvarán a táncot nézte miközben egy cigány asszony kövel mellbe vágta Vihukel Mihályt. A két testvér már előbb figyelmeztette egy gazda, hogy a cigányok elhatározták őket agyonverni. A testvérek már ismerték a sárai cigányok rabbiátus természetét, nem kötöttek ki a verekedést provokáló cigány asszonnyal, hanem a cigányokat kikerülve haza indultak. Ezek azonban mintegy hetvenen, köztük asszony, ember, gyerek egyesén, iszonyú ordítással, dorongokkal fölfegyverkezve utánuk iramodtak. A két testvér látva a veszedelmet, a kompon át ment a Garam tulsó felére, ahova a cigányok a vizen keresztül követték őket és a másik oldalon utólérve támadást intéztek ellenük. A támadásra az egyik Vihukel elővette revolverét, de nem volt annyi ideje, hogy azt kinyithatta volna így nem is tudta használni. De eközben már egy Kardos Izidor nevű cigány is elővette revolverét, de elejtette, mire Vihukel Mihály hirtelen fölemelte a földről. A cigányokat ez nagyon földühösítette s valóságos közápport zudítottak a szerencsétlen fiukra, s egy doronggal Vihukel Jánost leütötték, aki erre harcképtelen lett s már csak Mihály osztoatta a csapásokat ölmos botjával a cigányok fejére, melyekből többet bezuott. A két Vihukel fiu veszedelmes helyzetéről Frankl Ede földbirotkos adott hírt atyjuknak, aki kocsin sietett fiainak védelmére és éppen akkor ért oda, amikor fiait a Garamon keresztül üldözték a cigányok. Erre a fiuk atyja aki vadór, puskájával a cigányok közé lött, de nem talált. Eközben azonban a fiai elérték a kocsit, fölültek és a banda vezetőjét most már öket vétek üldözöbe. Ez a cigány: Baranyai János, Garamszentgyörgyre futott. Egy ingben szaladt, mert ruháját a Garamnál levelette. A faluban egy szerűskeribe menekült a cigány s ott elbujt. A vadór azonban fölkalatatta s amikor az egyik kazalban megtalálta, fölshöllította, hogy jöjjön elő, mire a cigány egy hatalmas vas végű horoggal megtámadta a vadórt, aki botjával védekezett. A cigány közben futásnak eredt s a vadór fölshöllítésára nem állt meg, mire ez kétszer utána lött s mindkétszer talált. De a pu-ka madársürréttel volt töltve s nem nagy ká t tett a cigányban, aki megint elmenekülhetett. Mikor a két Vihukel fiu atyjával este a kocsin vissza érkezett Sáróba, a cigányok a kocsin ellen rohamot intéztek s közápport zudítottak a kocsira és a kocsin ülők közül többeket megsebesítettek. A támadásra a vadór két lövéssel felett, ami a cigányok közül hetet könyebben megsebesített. Baranyai János cigány, még a később kiküldött csendőrvárót is közápportal fogadta. Nagysáráról valóban jellemzi a mi közrendesítési állapotainkat. Egy falu, amelynek végében egy cigánytelep van, amely az or-

szágot mentén fekszik állandó rettegéssel töltve el az arre járókat, mert a cigányok minden alkalmat megragadnak, hogy a kocsikat kifosszák. Esztendőök hosszu sora óta tűrni kell a községnek azt a mindenféle garázdalkodást amit a cigányok ott nap-nap után véghez visznek, még azt sem tudták kivinni, hogy abban a községben csendőrsöt állítsanak föl. Valóban csodálatos, hogy az ilyen események után mint amiről most is hirt adtunk, ami Sároban nem éppen valami ritka esemény, nem zúdul föl a falu népe és nem vesz magának valami statáriális eljárással elégtételt a cigányokon, de úgy, hogy végleg elmenjen a kedvük ehez hasonló dolgok inszenálásától.

— **Vörös kakas** E hó 8-án éjszaka Kisallóban eddig még ismeretlen okból ki-gyuladt Németh Erzsébet lakóháza, amitől a szomszédos ház is tüzet fogott és leégett. A kár nagyobb részben biztosítás útján megtérül. — Szept. 4-én, Agón, Ondré Károly szerűs kertjében felhalmozott takarmány tüzet fogott és elégett. A kár a szomszédok apróbb káraival együtt 2060 korona.

— Az újbari tűzvézsnél, melyről lapunk mult számában adtunk hírt, a hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet Varga István, egy nyolcstendős fiu okozta, aki aznap egy kétfüllérest talált a faluban s gyufát vett érte. A gyufával egy szalmakazal mellett levő ólba ment, ehol azt gyújtogatni kezdte s az elégett szálakat pedig a szalmára dobálta, ami tüzet fogott s 19 lakóházat, számos melléképületet, gazdasági eszközt, takarmányt és más eseményt elhamvasztott. Összesen 46 embert károsított meg. A kár negyvenezeröttszáz korona, de szerencse, hogy a leégett épületek legnagyobb részét biztosítva voltak. A vizsgálat szerint a gyújtogató gyermek szüleit gondatlanság terheli, mert a szülők nem tartózkodtak odahaza és a gyerek felügyelet nélkül, teljesen magára volt hagyva.

— **Rendőri hírek** Folyó hó 9-én egy kucoricaosztóban több iparoságét összeszólalkozott, aminek bicskázás lett a vége. A fosztóból haza menet a zárda előtt Bella Gyula felelősségre vonta Antek Károlyt, amiért őt a fosztóban többek jelenlétében megsértette. Erre Antek Bellát a földre teperte s egy harmadik társuk Spányik Antal zsebkésével Bellát megszurta. Mindkét fél orvosi láttelelet vétetett fel sérüléseiről s feljelentették egymást a rendőrségen, ahonnan az ügyet a járásbírószághoz tették át. — E hó 14.-éről 16.-ára virradó éjszaka a Hegyalatt Stefánék János napszamos részeg állapotban megtámadta az éjjeli őrt, aki őt csendre intette. A rendőrök éppen arra cirkáltak s kiszabadították az öreg baktort veszedelmes helyzetéből. Stefánék ellen az eljárást megindították.

— **Ellenőrzési szemlék.** A népfelkélési ellenőrzési szemlék Léván október hó 14-én d. e. 8 órakor lesznek megtartva.

— **A munkásbiztosító választásai.** A lévai munkásb. pénztárnál az átszervezés folytán egész napi hivatalos idő lesz tartva, nem úgy mint eddig volt, a nap bizonyos idejében. Ennek folyamánként a régi tisztviselői állások megszüntetnek s új állások kreáltaknak. Így egy igazgatói állás, egy I. kezelő tisztii és egy II. kezelő tisztii állás. Az igazgatói állásra Tuka Antal, selmezbányai munkásbiztosító pénztári igazgató, Barsi Mihály, ügyvédii irnok, Kriek Jenő, biztosítási hivatalnok és Kalmár Izsó, eperjesi munkásb. p. számellenőr pályáztak. Az I. kezelő tisztii állásra Pinter Samu könyvelő, Szentpál Jusztin pozsonyi munkásb. p. számvizsgáló, Kal-

már Jenő, Barsi és Kriek pályáztak. A II. kezelő tisztii állásra Komzsik Irén a lévai pénztárnak régi alkalmazottja, Nyiredy Erzsébet, Kozma Vilma, Kalmár Jenő, Hlavács József és Tóth János pályáztak. Az igazgatóság a választást e hó 11-én ejette meg s az I. kezelő tisztii állásra Pinter Samut, a II. k. t. állásra pedig Komzsik Irént választotta meg. Az igazgatói állást nem töltötték be — hir szerint — a pályázók személyeit nem tartották megfelelőknek.

— **Itt az ősz!** A nyári nagy hőség megsárgította, összezsugorította levelek mind jobban főlzaporodnak a fákon, de ezeket már nem a hőség, hanem az ősz festette sárgává. Sárgul a levél, hull a levél, itt az ősz. Már a fecskék is búcsúznak s őszii vándorutjukra kelnek, Északafrikába.

Az idő, a langyos, koraőszi ragyogó nap-palok most valóban kellemesek, de az éjszakák már fölötté hidegek. Sőt Újbányáról már fagyot is jelentettek, amit keddről szerdára virradó éjszaka vettek észre, mikor az ott folydogáló patakocska szélét vékony jégérté borította be.

— **A bérkocsi állomás.** Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány, a napokban hajította végre a képviselőtestületnek egyik előbb hozott határozatát, mely szerint a városi vígadó előtt állandó bérkocsi állomás létesített. A bérkocsi, e hó 16-án álltak föl először a „standon” s kezdetben kísérletképpen csak két kocsi lesz szolgálatot. Ha a kísérlet beválik, akkor állandóan hat vagy több kocsi is lesz oda rendelve. Mindenesetre ez már a közönségtől függ, mely ezt az intézkedést kívánja. hogy most milyen mérvben veszi igénybe a kocsik szolgálatait.

— **Az új rendőrkapitányról.** Dr. Horváth Gyula, városunk új rendőrkapitánya azon az uton halad, melyen rövidesen eléri azt, hogy neve mellé kényszerítve leszünk oda akasztani, az „agilis” jelzőt. Alig hogy elfoglalta hivatalát, már is meg akart fosztani bennünket egyik kedvenc témánktól: a piac mizériáinak tárgyalásától, mert egy radikális „császarmetszéssel” véget akart vetni minden bajok szülőanyjának, annak, hogy a viszontelárusítók a nap bármelyik szakában vásárolhassanak s így ráverjék az árakat a szánalomra méltón lesoványodott fogyasztókra. Némi eredmény már mutatkozik is okos rendeletének nyomán, de sajnos, vannak még olyanok is, akik nem igen respektálják. Több konkrét példára való hivatkozással megirhatjuk, hogy a kofák még most is megteszik azt, hogy kivárják míg a fogyasztó megalkudja az árut s aztán ők viszik el a holmit a szegény fogyasztónak nem kis bosszuságára.

A legnagyobb elismeréssel kell adoznunk a rendőrkapitánynak ama fáradozásáért is, mellyel a rendőröket oktatja be hivatalukba, ami a mi rendőreinkre a legnagyobb mértékben rájuk is fér, különösen azért, mert nálunk, a rendőrök alkalmaztatásánál eddig a legpatriarchálisabb eljárás volt szokásban. Ugyanis ha egy embert rendőrnek alkalmaztak, azt hitték róla, hogy elég annak az uniformisba bujni, hogy rendőr legyen belőle. Ez a patriarchális szokás rá is nyomta aztán bélyegét a rendőrségre és mit tagadjuk, még ma is rajta van és most kezdi letörülgetni az új kapitány.

A mi rendőreinket szolgálat-tudás tekintetében még csak összehasonlítani sem merjük más városok rendőreivel, p. o. a selmeciekkel, akik amellet, hogy rendőrök, egyuttal mentők is. Megirhatjuk róla még azt is, hogy helyesli ama intencióinkat, amely bennünket a „bakter” szervezetnek megszüntetésénél vezet s legközelebb javasolni is fogja a városi tanácsnak, hogy ezt a szervezetet oszlassa föl s ezzel szemben kérni fogja a rendőrség szaporítását s ezeknek kiadásaira a vendéglők és kávéházak zárórájának szabályozásából a város javára befolyó összegből vél fedezetet találni. Előttünk elmondott eszméiből megállapítottak, hogy sok okos, és a város polgáira nézve praktikus tervvel foglalkozik a kapitány, melyekről majd adandó alkalommal szólunk.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Kolombusz Mátyás, Alföldi Emilia: Béla; Majoros Béla, Bártvai Julianna: Sándor; **Halálozás:** Rasmann István 45 éves tüdőgümőkör Simon Mihály 15 hó angolkör Mészáros Pál 42 éves süly. Özv. Nagy Zsigmond 62 éves gyomorrák Szedmak József 36 éves agyhártyagyulladás.

Terménypiac árak a szerdai hetivásárról

Buza	22.—	22.40 K
Árpa	16.—	17.40 K
Rozs	18.—	18.20 K
Zab	17.—	17.50 K
Bab	25.—	26.— K
Tengeri	19.—	21.— K

Árak métermázsánként értendőek.

Szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Porosz köszén, kocsz, bükhasábot ölenkint és vaggonkint, felvágott fát a legolcsóbban szállit helyben és vidékre:

Ifj. Kovátsik János
Léva, Szepessy-utca 8.

A csudai pusztán eladó

a Kalapos Imre féle szőlő-föld, gyümölcs-fákkal és hajlokkal 2222 öl, 1 koronájával ölenként. A venni szándékozók levélileg nyerhetnek bővebb értesítést

Kalapos István
Garamszentgyörgy.

KACHELMANN és TÁRSAI

SÖR- és MALÁTAGYÁR

Táviratozím:
SÖRGYÁR VIHNYEPESZERÉNY

VIHNYE,
(BARS-MEGYE.)

Interurbán-telefon:
VIHNYEPESZERÉNY 7. SZ.

Ajánljuk kitünő minőségű és
„ACZÉLSÖR“
név alatt forgalomba hozott gyártmányunkat.

Mégrendelhető: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{2}$ Hl. hordókban
és 0,5, 0,7 L. palaczkokban

Léván és vidékén egyedüli elárusító:

Weil Jakab

Léva, Mártonffy-utca 9. szám.

Partoljuk a megyei ipart!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves tudomására adni, hogy

óra és ékszer

üzletemet az Engel-féle házból a Vá-
rosi szálloda épületébe helyeztem át.

Üzletemben raktáron tartom a leg-
divatosabb és a legegyszerűbb óra és
ékszer árukat, úgymint valódi **briliáns**
ékszereket, amuletteket, gyűrű-
ket, fülbevalókat, arany láncok-
kat és karkötőket, nagy raktár
valódi és china ezüst dísz tárgyakban
és evőeszközökben.

Azonkívül raktáron tartok arany,
ezüst, acél és nickel zsebórákat, to-
vábbá palinander, mahagoni, diófa és
fényes polírozott inga órákat harang
ütéssel. — Omega órák nagy válasz-
tékban. Mindennemű óra és ékszer
javítások saját műhelyemben készülnek
és jutányosan számítanak.

A nagyérdemű közönség további
pártfogását kérve, mély tisztelettel

STEINER SÁNDOR
órák és ékszerész.

Kézimunka! Előnyomda!

Nyári ujdonságok

delain, zephir, batiszt, ruhadisz, csipke be-
tét, himzés stb.

Női és úri fehérnemű, nyakkendő nagy
választékban.

SZILÁRD JÓZSEF

női- és uridivatáruháza

Léva, Calvin-palota.

Jutányos árak!

Figyelmes kiszolgálás!

KUGLER

dessert-sütemények, legjobb kiv. finomtorták, teasütemény
és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban

Bartos Henrik cukrászdájában
Léva, Mártonffy-u. 2
készülnek. Bel és külföldi cukorkakülönlegességek gazdag
választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Állandóan friss hab tejszín kapható.

Legujabb nyári újdonságok
Ruhakelmék gyapju és mosó delinek crettonok,
ing és bluz zephirek. Női, és leány felöltök
igen jutányos áron kaphatók:

Holzmann Bódog divatárúházában

a „Városi-vigadó“ palotában.

(Ezelőtt 22 évig Frommer-féle házban volt, mely üzlethelyiség kiadó.)

! Használjunk !
! KABINA-féle !
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsö-
éssel. - - - - -

Tisztaságért szavatosság!

„Mi-i-t? — Papa megengette! Hisz' va-
lódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta
hüvelyek fadobozban!

Csakis a Jacobi jelzessel valódi!

Kiadó ház.

Mángorló utca 17-ik számú modern
épület melyben 4 szoba, konyha, für-
dő szoba, éléskamra, livegezett fo-
lyosó azonkívül mellék házba cseléd
szoba és mosókonyha van. November
1-től bérbe adó. feltételek Tokody Imre
háztulajdonosnál tudhatók meg.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Valódi Stern Márka védjegyű

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor
ilyen hat-
van és
olomzár

valódi ha-
zsákban
eredeti
van rajta

Hamisítá-
soktól szí-
goruan
óvakodjunk

Minden
zsák tar-
talmjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaé phosphatfabriken Ber-
lin, vezérképviselője

Budapest, VI. Andrassy-ut 49,

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra
figyelmeztetjük a vásárlókat.

Interurban telefon szám 12.

A cséplési idényre elsőren-
dü porosz köszén kapható.
BRAUN JOZSEF ES FIA
(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélbeni megkeresésre mintákkal
személyesen teszem tiszteletem et.

Szén

Koks, Briket, Antracit

szükségletét

a pontos szállítás érdekében későbbi
határidőkre már most feladni kérem

Radnay Károly

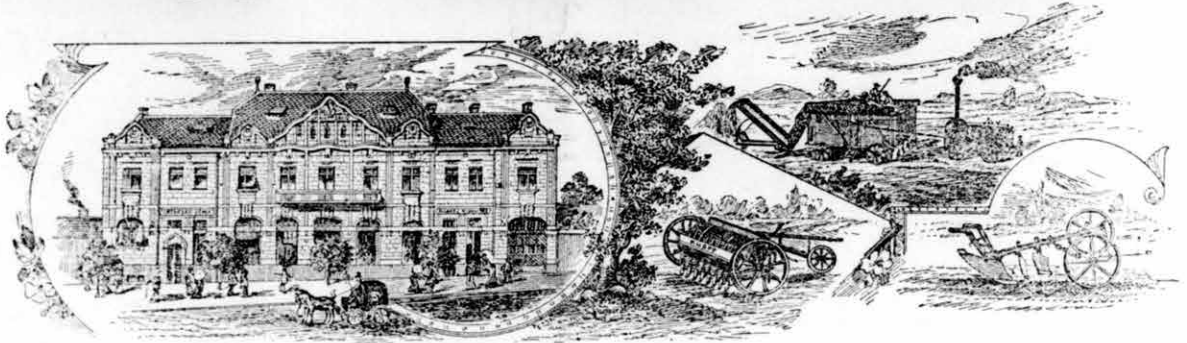
Budapest, Nagymező-utca 13. sz. I emelet

Telefon 164. 75—26. 26—27. Sürgőnyeim: Antracit, Bud ap

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick 芬芬芬

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók 芬芬芬芬

Műkölapos jégszekrények. 芬芬芬 Világhírű láncoskutak.

Községi és kerti fecskendők.

Autogén hegesztés.

Mindenféle fém valamint törtöntvények és gépkatrészek, csak Autogén forrasztással végezhetők úgy, hogy a sérült gép üzeme csak a legrövidebb ideig szüneteljen.

Madarász Jónás lakatos
mesternél Léván, Zúgó utca 6.

A dr. G. Schnidt főorzs- és tiszti orvos-féle

fülolaj 5-10

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfajást, fülzúgást, és nagyothallást, még idült esetekben is.

Egy üveg ára 4 korona. Egyedül kapható Saluator-gyógyszertárban Pozsonyban.

Erdélyi-féle

MALOM

Alsóvárakon eladó.

Értekezni lehet

Wilcek Salamon kereskedésében Léván.

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁKÚ NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.

Dús választékú raktárt tart

fa érc koporsókból

koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Házasulandók figyelmébe!

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját műhelyemben készülnek, nagy választékban és szolid árak mellett kaphatók

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál.

Léván, Bati-utca 1. Wertheimer-féle ház.